

Kroj

Elkroj

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE
„E L K R O J“ MOZIRJE

Številka 1
Leto 1984

Glavni urednik: Vida Skok
Naklada: 720 izvodov
Tisk: Grafika Prevalje
S sklepom št. 421—1/72 z dne 13. 1. 1977
oproščeno plačila prometnega davka.

DELU ČAST IN OBLAST

To delavsko geslo smo videli zapisano pred tovarno, ki je stala že pred vojno. V času torej, ki je bil v mnogočem drugačen od današnjega. Položaj delavskega razreda je bil težak brez prave perspektive.

Prvi maj je težko izbojevan praznik delavskega razreda. Delavski praznik je izbojevan, ni pa končan boj delavskega razreda za spremembo njegovega položaja oziroma za spremembo produkcijskih odnosov. Zlasti težak je položaj delavskega razreda v nerazvitih deželah, saj te dežele neusmiljeno izkorišča visoko razviti svet. V mednarodnih ekonomskih odnosih so razmerja zastavljena tako, da nerazvite dežele ne dobijo niti toliko od ustvarjene vrednosti, kot so je zmožne ustvariti s svojim delom in skromno tehnologijo. Položaj nekaterih dežel med

njimi se zdi brezupen. 2/3 človeštva živi v revščini v trenutku, ko se troši za oborožitev stotine milijard ameriških dolarjev. V opisanih primerih je tem bolj potreben glas tistih, ki ustvarjajo novo vrednost in jim ni do ubijanja in uničevanja. To pa je delavski razred sveta, katerega rezultati dela služijo danes tako različnim ciljem, največkrat proti interesom delavskega razreda. Gibanje neuvrščenih ostaja tako sila, ki dela v interesu večine človeštva. V tem gibanju pa je SFR Jugoslavija igrala vedno pomembno vlogo zaradi principiellnih stališč do bistvenih razvojnih vprašanj v mednarodnih odnosih.

V usodnih in težkih časih za narode Jugoslavije je popeljala komunistična partija Jugoslavije naše narode v na-

rodno osvobodilni boj, ki je bil istočasno tudi socialistična revolucija. Rezultati socialistične revolucije so veliki, tako v pogledu razvoja materialne baze samoupravljanja kakor v pogledu na samoupravljanje zasnovanih medčloveških odnosov. Zaradi bogatih izkušenj iz celotne in novejši zgodovine naših narodov razumemo druge in podpiramo pravičen boj narodov iz celega sveta. Naša stališča so dejansko znana vnaprej.

Upamo si jih povedati tudi tedaj, ko gre v škodo naših kratkoročnih interesov.

Tudi Elkroj je nastal po NOB, leta 1947. Mirno lahko zapišemo, da Elkraja ne bi bilo, če ne bi bilo zmagovite NOB in socialistične revolucije v Jugoslaviji. Razmere in odnosi bi bili namreč tako različni, da si ne moremo zamisliti tolikšnega razvoja kot smo ga dosegli v naši širši in ožji družbeno-politični skupnosti in v Elkraju. Za sleherni razvoj so potrebni znanje, sredstva in čas. V desetletnem obdobju, pa tudi prej, dosega kolektiv Elkraja relativno dobre gospodarske in druge rezultate. Vprašajmo se ali s tem uresničujemo zgodovinsko izročilo prvega maja? Mislamo, da je odgovor lahko pritrdilen. V sleherni celici naše družbe bi morali prisluhniti družbenim potrebam in aktualnim nalogam današnjega časa. Tako bi namreč lažje premagali gospodarske težave naše družbe, za katere govorimo, da so velike.

Prvi maj — praznik dela je tudi čas, da se v Elkraju zavedamo, da nismo sami, da smo del širše družbe, da moramo imeti posluš za širše družbene interese. Vse svoje sile moramo vložiti v izvozno proizvodnjo, v razvoj manj razvitih krajev in v razvoj samoupravnih

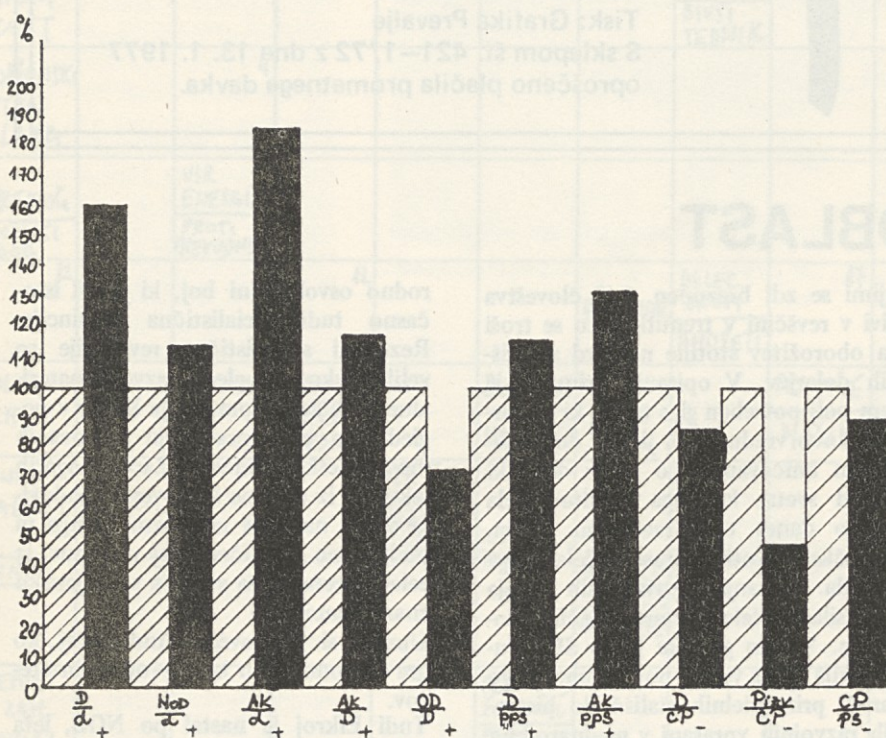

odnosov v Elcroju in izven Elcroja. Pred kratkim smo na zborih delavcev in pred tem na družbenopolitičnih organizacijah in samoupravnih organih odločali o naših razvojnih usmeritvah s posebnim poudarkom na investiciji v Odžaku v SR BiH. To pot

je naš kolektiv ponovno dokazal svojo politično zrelost in samoupravno naravnost. To in pa mnogo drugih stvari pa v bistvu pomeni uresničevanje izročil 1. maja.

Ivan Kramer

V LETU 1983 VEČ KOT USPEŠNI

Legenda:

konfeksionarji skupaj (SR Slovenija)

DO ELKROJ MOZIRJE

Kjer je:

CP	— celotni prihodek
D	— dohodek
AK	— akumulacija
OD	— bruto osebni dohodek
NOD	— neto razporejeni osebni dohodek
ps	— porabljena sredstva
pps	— povprečno porabljena sredstva
Pizv	— prihodki, doseženi z izvozom
d	— delavci
$\frac{D}{d}$	— dohodkovnost dela
$\frac{NOD}{d}$	— neto razporejeni OD na delavca
$\frac{AK}{d}$	— akumulativnost dela; del čistega dohodka razporejenega za akumulacijo na delavca
$\frac{AK}{D}$	— delež akumulacije v dohodku
$\frac{OD}{D}$	— delež osebnih dohodkov v dohodku

$\frac{D}{pps}$	— dohodek v primerjavi s povprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi
$\frac{AK}{pps}$	— akumulacija v primerjavi s povprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi
$\frac{D}{cp}$	— stopnja udeležbe dohodka v celotnem prihodku
$\frac{Pizv}{CP}$	— del celotnega prihodka, ki je ustvarjen na tujem trgu (devizni prihodki)
$\frac{CP}{ps}$	— gospodarnost poslovanja: razmerje med prihodki in nekaterimi odhodki

Shematični prikaz poslovanja v letu 1983 v primerjavi s povprečjem konfekcijske grupe nam že na prvi pogled pokaže ugoden položaj Elcroja podskupini dejavnosti.

Tako je Elcroj po ustvarjenem dohodku na delavca na 1. mestu, prav tako tudi po obračunanih osebnih dohodkih in razporejenih sredstvih skupne porabe na zaposlenega. Skoraj enkrat več kot v povprečju ustvari pri nas vsak zaposleni sredstev za akumulacijo, večji od povprečja podskupine pa je tudi delež akumulacije v dohodku.

Tako za osebne dohodke namenjamo manjši delež dohodka kot v povprečju ostale OZD konfekcijske grupe, čeprav beležimo najvišji OD po zaposlenem.

Slabša od povprečja podskupine dejavnosti je naša ekonomičnost poslovanja, saj je delež dohodka v celotnem prihodku manjši kot pri večini OZD konfekcijske grupe SRS, oziroma, za pridobitev 1 din celotnega prihodka porabimo več sredstev kot v povprečju predstavnice konfeksionarjev. Seveda ima na ta kot tudi druge kazalce precejšnji vpliv kooperantski način proizvodnje.

Za povprečnimi rezultati konfeksionarjev najbolj zaostajamo pri izvoznih prizadevanjih, vendar ne gledano skozi proizvodne količine proizvodov, temveč skozi delež prihodka od izvoza v celotnem prihodku. Vzrok temu je t. i. "lohn posel", ko gre samo za proizvodne storitve, ki pa prinašajo manjši devizni priliv kot klasični način izvoza, zato bo potrebno za povečanje deleža izvoza poskusiti tudi s klasičnim načinom konvertibilnega izvoza, kar pa predstavlja precejšen problem zaradi preskrbe z ustreznim prepromaterialom.

Razveseljivo je, da smo v letu 1983 poleg znatnega izboljšanja akumulativnosti izboljšali tudi rentabilnost poslovanja, torej smo za ustvarjeni dinar dohodka ali akumulacije uporabili manj poslovnih sredstev ter tako že presegli povprečne rezultate podskupine dejavnosti tudi po tem kazalcu uspešnosti.

Vsekakor smo lahko z rezultati preteklega leta več kot zadovoljni, zato je naša naloga zadržati ustvarjena razmerja tudi v letošnjem letu, toliko bolj obvezujoča.

Plansko-analitska-informat.
služba

Nov objekt v Odžaku

Kolektiv El Kroja se je v mesecu marcu na zborih delavcev odločil, da pristopi k realizaciji izgradnje proizvodnih zmogljivosti v mestu Odžak SR Bosna in Hercegovina. Na podlagi te odločitve bosta skupščina občine Odžak in El Kroj Mozirje sklenila samoupravni sporazum o združevanju sredstev in dela z namenom, da skupno financirata in zgradi tovarno modne konfekcije v Odžaku. Nosilec investicije bo Delovna organizacija v ustanavljanju ELKROJ Mozirje — Odžak s sedežem v Odžaku, katero ustanovijo delavci obeh temeljnih organizacij združenega dela delovne organizacije El Kroj. Celotno organizacijo za realizacijo investicijskega programa bo opravil investitor, to je DO v ustanavljanju El Kroj Mozirje — Odžak, ki bo poskrbel za pravilno izvajanje določil zakona o izgradnji objektov in zakona o zagotovitvi sredstev in zavarovanju plačil. V Samoupravnem sporazumu je zapisano, da se bo DO v ustanavljanju po tem, ko bo investicija zaključena in bo pričela redno delati, konstituirala kot temeljna organizacija združenega dela (TOZD) v sestavi DO El Kroj.

Predračunska vrednost objekta znaša din 380.495.900,00 od tega:

- za osnovna sredstva 307.667.400,—
- za obratna sredstva 72.828.500,—

Potrebna sredstva za financiranje izgradnje objekta bodo zagotovljena iz različnih virov, in sicer:

- sklad za nerazvite SR Slov. 40 %
- sklad za nerazvite SR BiH 16 %
- Privredna banka Dobo 18 %
- Investicijska banka Tuzla 11 %
- komercialni krediti 6 %
- lastna sredstva 9 %

Pogoji kreditiranja so zelo ugodni zlasti s strani republiških skladov za nerazvite, kjer je obrestna mera 6,5 %, rok vračila kredita pa od 10 do 15 let s triletnim moratorijem, kar pomeni, da zapade prva anuiteta v odplačilo tri leta po tem, ko prične TOZD aktivno delovati. Obrestna mera pri kreditih poslovnih bank se giblje med 18 in 20 %, doba vračanja pa je 10 let.

Razumljivo je, da so zagotovljena sredstva za izgradnjo objekta v Odžaku strogo namenska, potrebna pa je poudariti, da vključujejo tudi delež za izgradnjo centralnega skladišča gotovih izdelkov v Mozirju v vrednosti din 27.912 tisoč.

Izgradnja nove tovarne se bo pričela v letu 1984, končala in aktivirala pa v letu 1985. Skupščina občine Odžak in DO El Kroj Mozirje sta sporazumno prevzeli obveznost, da se k izgradnji pristopi pravočasno in da se le-ta konča v predvidenem roku.

Peter Širko

Ko se pogovarjamo o novi investiciji, gradnji tovarne za proizvodnjo moških hlač je prav, da tudi malo поблиže spoznamo občino Odžak, kjer bo zrasla nova hala.

Občina Odžak leži v Bosanski Posavini ob izlivu reke Bosne v Savo. Je približno 40 km oddaljena od avtoceste Zagreb—Beograd in leži ob magistralni cesti Bosanski Brod—Sarajevo. Lahko rečemo, da leži "sredi Jugoslavije", saj je oddaljena od Zagreba, Beograda in Sarajeva po 200 km, od Mozirja pa okrog 400 km.

VIŠINA OSEBNIH DOHODKOV V VELIKI MERI ODVISNA OD NAS SAMIH

V letu 1984 dogovor o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka omogoča, da si delovne organizacije samostojneje določajo višino sredstev za osebne dohodke kot v preteklih letih. Kljub temu pa postavlja določene kriterije, na osnovi katerih se ugotavlja možen porast sredstev za osebne dohodke in skupno porabo v primerjavi s preteklim letom.

Katerim kriterijem smo v El Kroju pripisali največjo vlogo pri razporejanju sredstev za OD?

Največji vpliv (30 %) na višino OD v letu 1984 ima fizična proizvodnost dela, ki pa je zaradi proizvodnje vse zahtevnejših artiklov ne merimo s številom proizvedenih komadov na zaposlenega delavca, temveč z dejansko ustvarjalnimi minutami na produktivnega delavca. Enako vplivnost kot fizični proizvodnosti dela pripisujemo ustvarjenemu dohodku na delavca. 15 % bodo osebni dohodki odvisni od rentabilnosti (donosnosti) poslovanja, kar pomeni, da si moramo prizadevati ustvariti željene rezultate poslovanja s čim manj angažiranimi poslovnimi sredstvi. Pomembno vlogo pri tem igra višina zalog repromateriala.

Z 11 % bo na višino OD vplivala dosežena ekonomičnost poslovanja, kar

Občina Odžak meri 205 km², sodi med nerazvite občine BiH in šteje 28.000 prebivalcev. Je pretežno kmetijska občina, saj se 60 % prebivalcev ukvarja s kmetijstvom.

Izven kmetijstva je zaposlenih 4500 prebivalcev občine, na začasnem delu v tujini pa je kar 3500 prebivalcev. 1400 je nezaposlenih, prijavljenih na skupnosti za zaposlovanje, od tega polovica izobraženih.

Industrija je v občini Odžak slabo razvita. Tu obratuje nekaj tovarn združenih v nekoliko SOZD-ih kot so Famos, Energoinvest, UPI, Vuntex. V preteklem letu je bila iz združenih sredstev zgrajena tudi nova tovarna obutve Borovo, ki je lahko zgled, kako se tovarna vodi in kako se lahko in mora delati. Tu so zaposleni predvsem mladi in so se pri delu dobro izkazali.

Ker je na tem področju na razpolago predvsem mlada delovna sila, lahko upamo, da postavljamo temelje uspešnosti tovarni in uspešnemu poslovnemu sodelovanju.

pomeni, da moramo doseči predvidene rezultate s čim manjšimi stroški, 14 % pa bodo naši OD odvisni od izvoza na konvertibilno področje. Ob omenjenih kazalcih uspešnosti poslovanja pa bo potrebno po določenih družbenega dogovora zagotoviti vsaj za 1 % večji delež akumulacije (poslovni sklad, rezervni sklad, amortizacija nad predpisano stopnjo) v dohodku kot preteklo leto.

Kaj torej storiti, da bodo naši osebni dohodki obdržali obstoječo raven, ki smo si jo priborili z vestnim delom v preteklih letih?

V prvi vrsti si moramo prizadevati za večjo proizvodnost, večjo učinkovitost na delovnem mestu, za čim nižje stroške poslovanja, preprečevati prekomerne zaloge repromateriala, zlasti, ko ne gre za strateško pomembne materiale za našo proizvodnjo ter si prizadevati za čim večji izvoz na konvertibilno področje.

Po vsakem periodičnem obračunu bomo ugotavljali uspešnost preko omenjenih kazalcev uspešnosti poslovanja ter jih primerjali z doseženimi rezultati za enako obdobje preteklega leta in z rezultati podskupine dejavnosti ter na osnovi ugotovitev odločali o razporejanju mase sredstev za osebne dohodke.

Naj nam bo v vzpodbudo, da lahko le-tos v večji meri kot nekaj let nazaj s primernim odnosom do dela in sredstev prispevamo k dvigu obstoječega življenjskega standarda, saj dogovor za letošnje leto izrecno navaja, da je po-

trebno za nadpovprečno dobre rezultate dela (merjenje z omenjenimi kazalci) zagotoviti tudi oblikovanje nadpovprečnih sredstev za osebne dohodke in skupno porabo.

Vida Skok

POLOŽAJ TEKSTILNE INDUSTRIJE SLOVENIJE V SLOVENSKI INDUSTRIJI IN RUDARSTVU TER JUGOSLOVANSKI TEKSTILNI INDUSTRIJI

Ocena položaja tekstilne industrije Slovenije je napravljena na osnovi podatkov za 9 mesecev poslovanja v letu 1983, vendar je kljub malo zastarelim podatkom zanimiva.

Tekstilna industrija Slovenije v 9. mesecih preteklega leta ni beležila izgub, medtem ko je celotna slovenska industrija "prigospodarila" 10,5 mia din izgube, celotno gospodarstvo SRS pa kar 13 mia din.

Celotni položaj tekstilne industrije SRS ponazarjajo številčni podatki rezultatov poslovanja. Tako ugotavljamo, da tekstilna industrija SRS ustvari za približno 11 % več prihodka z izvozom kot znaša povprečni izvoz ind. in rud. SRS, znatno nad povprečjem sta tudi dohodek in čisti dohodek tekstilne industrije.

Nekoliko nad povprečjem je tudi masa sredstev za OD, vendar tudi zaradi tega, ker je tekstilna industrija delovno bolj intenzivna od povprečja. Veliko več sredstev od povpr. v industriji pa tekstilci namenijo za razširitev materialne osnove dela. Terjatve do kupcev so manjše kot v industriji SRS, obveznosti do dobaviteljev pa nižje od terjatev, kar pomeni, da tekstilci vestno poravnavaajo svoje obveznosti do dobaviteljev. Tudi delež kreditov je znatno pod povprečjem, kar pomeni, da tekstilna industrija uporablja več lastnih kot tujih sredstev. Zaloge tekstilne industrije so v povprečju enake kot v ind. SRS.

Boljši kot v industriji in rudarstvu SRS so tudi podatki, računani na zaposlenega delavca.

Tako porabljena sredstva na zaposlenega predstavljajo le dobrih 50 % povprečno porabljenih sredstev na zaposlenega v industriji in rudarstvu SRS, manjši je tudi dohodek, medtem ko čisti dohodek presega povprečje že za 12 %. Povprečja tekstilna industrija ne dosega tudi pri delitvi skupne porabe in OD na zaposlenega, medtem ko je akumulacija na delavca večja od povprečja industrije in rudarstva za

35 %, torej t. i. namenja nadpovprečna sredstva za razširitev materialne osnove dela.

Znotraj tekstilne industrije dosega najboljše rezultate (merjeno s kazalcem dohodek na delavca) bombažarska grupa, ki ima zato tudi najvišje OD, s tem, da so tu vidne največje razlike med najboljšimi in najslabšimi rezultati (najvišji dohodek na zaposlenega je 4 x večji od najnižjega v tej grupi, razmerje med najvišjimi in najnižjimi OD na zaposlenega pa je 1:1,8, gibali pa so se v povprečju od 14.361 din do 25.568 din).

V konfekcijski grupi je razmerje med najvišjim in najnižjim doseženim dohodkom na delavca 1:2,4 (Elkroj je po stanju 30. 9. 1983 na 2. mestu v KG), osebni dohodki pa so se gibali od 10.616 din do 16.095 din pri nas, torej v razmerju 1:1,5. Nasploh je čutiti precejšnje razlike med doseženimi rezultati najboljših in najslabših DO v tekstilni industriji in znotraj posameznih podskupin dejavnosti, zato bi morale DO, ki dosegajo slabe rezultate poslovanja, oceniti svoj položaj in sprejeti ukrepe za izboljšanje le-tega.

Zanimiva je tudi primerjava tekstilne industrije SRS s tekstilno industrijo SFRJ.

Zaposleni v tekstilni industriji SRS predstavljajo 13,2 % vseh zaposlenih v tekstilni industriji SFRJ, konfekcionarji SRS pa z 28.029 zaposlenimi 12,8 % vseh zaposlenih v konfekcijskih OZD SFRJ. Tekstilci SRS ustvarijo 18,3 % prihodka tekstilne industrije SFRJ, konfekcionarji pa z 29.211 mio din 16,8 % prihodka konfekcionarjev SFRJ. Delež porabljenih sredstev je manjši od deleža prihodka, kar pomeni, da predstavlja delež dohodka tekstilne industrije SRS v tekstilni industriji SFRJ že več kot 19 % (delež dohodka konfekcijskih OZD 17,8 %). Iz nadaljnjega izvajanja je jasno, da OZD v SRS namenja več sredstev za poslovni sklad in izboljšanje materialne osnove dela, saj se je delež teh sredstev tekstilne indu-

strije SRS povzpел že na 23,7 % v primerjavi z vsemi tovrstnimi sredstvi tekstilcev v SFRJ (delež konfekcijske grupe SRS v konf. SFRJ 21,6 %) Na boljše rezultate slovenske tekstilne industrije od povprečja SFRJ kažejo podatki o doseženem dohodku in čistem dohodku na zaposlenega. V konfekcijski grupi ustvari delavec kar 39,3 % več dohodka kot ga ustvarijo v povprečju konfekcionarji v SFRJ, čistega dohodka pa za 33 % več. Manjše razlike pa so v doseganju osebnih dohodkov, saj so povečani OD v konfekcijski grupi SRS le za 14 % višji od povprečnih OD konfekcionarjev v SFRJ. To pa je dejstvo, ki ga v prihodnje ne kaže zanemarjati.

—povzetek iz Ocene položaja tekstilne industrije SRS splošnega združenja tekstilne industrije Slovenije

PROIZVODNJA V ČAJETINI

S tem člankom želimo seznaniti kolektiv z dejanskimi vzroki za izpad proizvodnje v DO Mladost Čajetina, ki je z avgustom 1982 začela delati program moških hlač. Pri samih pogovorih okrog aktivnosti v programu Elkroja je bilo od samega začetka dogovorjeno, da ta DO zaradi zagotovitve enostavne reprodukcije nameni 30 % vseh razpoložljivih proizvodnih kapacitet neposredno za izvoz, ostalih 70 % pa za Elkroj. Ta dogovor ni bil definiran časovno.

Tako je sedaj DO Mladost Čajetina začela delati za izvozno področje Libije in to do 1.5. 1984, od tega datuma dalje pa za DO Elkroj.

Zaradi te njihove odločitve je Elkroj izgubil celotne kapacitete Čajetine do zgoraj omenjenega datuma, slaba stran pa je tudi v tem, da je kvaliteta v njihovem aranžmaju nižja kot je bila zahtevana s strani Elkroja, kar ima lahko težje posledice.

Aranžma s Čajetino sicer dobro vpliva na razvoj samega Elkroja. Uspeli smo kljub omejitvam uvoza opreme opremiti našo novo šivalnico in likalnico, kar sicer nebi uspeli. Tako smo izboljšali kvaliteto dela kakor tudi povečali proizvodnjo zmogljivost za izvoz; torej lahko trdimo, da smo uspeli na izvoznem področju. Odprlo se je tudi veliko delovnih mest v naši in njihovi proizvodnji.

Kljub tej kratki informaciji upam, da smo uspeli razjasniti trenutno situacijo in zatreti številne dezinformacije okoli Čajetine, ki vsekakor niso utemeljene. Elkroj namerava povečati svoje proizvodne zmogljivosti izven sedeža mati-

čne DO, zato naj velja primer s Čajetino kot opozorilo, da se moramo organizirati tako, da se bo vsa dejavnost odvijala preko sedeža DO, torej pod popolno kontrolo Elkroja.

Anton Zavolovšek

OBISK PREDSTAVNIKOV SINDIKATA

V petek, dne 23/3-1984 se je na delovnem obisku v naši DO mudila tov. Francka Herga, podpredsednica zveze sindikatov Slovenije. V pogovoru z direktorjem, vodjem TOZD konfekcija Mozirje in predstavniki DPO se je dotaknila naslednjih vprašanj:

- potek proizvodnje - problemi, s katerimi se srečujemo

- izvoz
- razvojne usmeritve
- akcija "zaključni račun"
- delo sindikata

Po kratkem pogovoru o omenjenih vprašanjih si je tov. Hergova ogledala še proizvodne prostore in se tako na kratko seznanila z načinom in vsebino dela naše DO.

Teden dni za tem, 30/3-1984 se je na delovnem obisku v naši delovni organizaciji mudil tudi tov. Zdravko Krivina, član predsedstva ZSJ in član predsedstva CK ZKJ.

Najprej si je v spremstvu predstavnikov občinskih DPO, direktorja ter predstavnikov naših DPO ogledal proizvodne prostore, potem pa se zadržal še na krajšem razgovoru, predvsem o naslednjih vprašanjih:

- problem proizvodnje (izvoz)
- problem uvoza opreme
- razvojne težnje
- vpliv DS na odločitve
- o čem odločajo zbori delavcem in o čem delavski svet.

Razgovor je potekla v prijetnem prijateljskem vzdušju na kar je veliko vplival tudi preprost pristop tov. Krivine. Izrazil je željo, da bi nas še večkrat obiskal, obenem pa podprl naša prizadevanja za večji izvoz, kot tudi nadaljnji razvoj.

BOLNIŠKI IZOSTANKI V LETU 1983

Pri analiziranju bolniških izostankov v letu 1983 ugotavljamo, da se je odstotek le-teh napram prejšnjemu letu nekoliko zmanjšal. Še vedno lahko trdimo, da uvedba dodatka za starost - Sb pozitivno vpliva na zmanjšanje bolniških izostankov, saj vidimo, da večji del delavk nastopi bolniški stalež le, če je to nujno potrebno.

Vedar pa se še vedno dogaja, da delavke nastopajo bolniški stalež ob zamenjavi operacije, ali spora v skupini. Te delavke vodje skupin v glavnem poznajo in je prav, da so nanje bolj pozorni in nam takšne primere sporočijo.

Še vedno je tudi precej delavk, ki pred nastopom bolniškega staleža ne dvignejo "BOLNIŠKEGA KONTROLNEGA LISTA." Glede na 3. točko 48. člena pravilnika o disciplinski in materialni odgovornosti delavka v tem primeru krši delovno dolžnost. Na to smo delavke sedaj pismeno opozorili preko vodij skupin, v kolikor pa se bo to v prihodnje še dogajalo, jih bomo predlagali v obravnavo disciplinski komisiji.

V kolikor delavka ne dvigne bolniškega kontrolnega lista, se večkrat zgodi, da sploh ne vemo, da je bila delavka v bolniškem staležu in delavk tudi kontrolirati, ali se zdravijo po navodilih zdravnika, ni bilo možno.

Odstotek bolniških izostankov v naši delovni organizaciji pa se je v letu 1983 gibal takole:

mesec	%
januar	4,9
februar	6,6
marec	3,4
april	3,1
maj	3,3
junij	4,2
julij	1,6
avgust	3,2
september	5
oktober	4,8
november	4,2
december	3,1
-----	-----
povprečje	3,9

Največji odstotek smo zabeležili torej v mesecu februarju (6,6 %) – to je mesec prehladnih obolenj in na povečanje ni vplivalo delo na polju, kajti v prejšnjih letih smo opazili znatno povečanje bolniškega staleža v mesecih ko je na polju največ dela.

Nadpovprečno nizek pa je odstotek bolniških izostankov v mesecu juliju, ko je kolektivni dopust.

Torej, povprečni odstotek bolniških izostankov za leto 1983 je 3,9 % kar je v mejah normale in smo lahko, v kolikor bo odstotek le-teh podoben tudi v letu 1984, kar zadovoljni. Tudi v prihodnje si moramo prizadevati, da bomo odsotni zaradi bolezni res samo takrat, ko bo le-to potrebno, kajti tudi tako bomo prispevali k uspehu naše delovne organizacije.

Zora Štrucl, dipl. soc.

INOVACIJE V ELKROJU

V letu 1983 je komisija z inovacije obravnavala več inovacij ter tudi vse uspešno rešila oziroma podala ustrezne predloge delavskemu svetu. Tako so sprejete in nagrajene sledeče inovacije:

1. GABERC MILAN:

Tehnična izboljšava, ki se nanaša na zmanjšanje časa izdelave hlač, kjer odpade operacija predhodnega lepjenja – fiksiranja drobnih delov na fiksni stiskalnici. V uporabi v proizvodnji je že od leta 1979, v letih 1982 in 1983 je bilo 671.522 din prihranka, predlagatelj pa je dobil nagrado v višini 68.141 din. Ker se nagrada izplačuje tri leta dobi predlagatelj nagrado še za leto 1984 glede na dosežene rezultate.

2. ROS MATIJA:

Tehnična izboljšava, ki v že narejenem sklopu postrojenja za ogrevanje z dodatnimi predelavami in posegi omogoča ogrevanje večjega kompleksa s kondenzom pare, s čimer se prihrani kurilno olje. Uporablja se v kurilni sezoni 1983/84 in se prihrani kurilno olje v vrednosti 606.650 din, predlagatelj pa je dobil enkratno nagrado v višini 42.199 din.

3. MAJETIČ DOMINIK:

Je predlagal v svoji prijavi več koristnih predlogov od katerih je komisija in tudi delavski svet sprejel dva in sicer:

- idejo, da se izdelajo košarice za odpadke blaga in se postavijo pri tračnih žagah
- da se po vseh hodnikih, garderobah in straniščih nalepijo plakati o škodljivosti kajenja.

Ker je podal samo ideje je za vsako prejel po 300 din, to je skupaj 600 din.

4. TAVČAR JANEZ:

Izdelal je šablono za zalikovanje zadnjih našitih žepov, s čimer se je povečala varnost pri delu in skrajšal čas izdelave omenjene operacije. Inovacija se je sprejela kot tehnična izboljšava in je v uporabi že od leta 1976. Zaradi časovne odmaknjenosti je vzet računski prihranek za zadnja tri leta in znaša 241.217 din, nagrada inovatorju pa 31.235 din.

Čestitamo vsem uspešnim inovatorjem, hkrati pa pozivamo tudi ostale delavce Elkroja, da v čim večjem številu sodelujejo v inventivni dejavnosti, kajti tudi s tem lahko zagotovimo bolj varno, lažje delo in tudi prihranke, ki nikakor niso zanemarljivi.

Predstojnik komisije
Janez Kolar

NOVI IO OO SINDIKATA

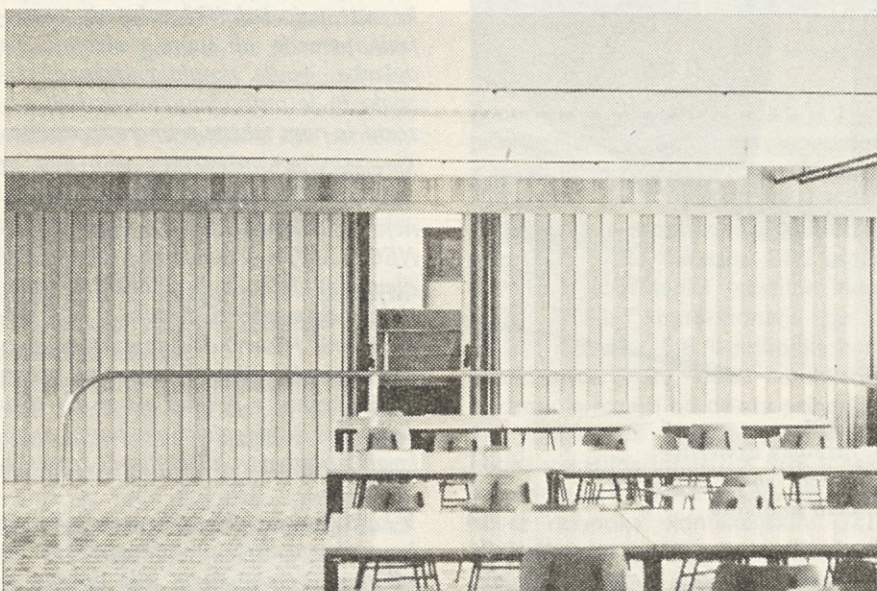
V zadnji številki našega glasila smo prikazali potek ter priprave na volitve, danes po vam predstavljamo izvoljene člane novih izvršnih odborov in konference ZS, na katere se boste lahko obrnili ob morebitnih problemih.

IO TOZD Konfekcija Mozirje

1. Čopar Poldica
2. Franko Marija
3. Korošec Vida
4. Krajnc Vili
5. Planovšek Pavla
6. Remic Tatjana
7. Rigelnik Zdenka
8. Slatinšek Zdenka
9. Šemenc Brane
10. Žmavc Majda
11. Pahovnik Štefka

Konferenca OO ZS

1. Žagar Alenka
2. Čopar Poldica
3. Sternšnik Martina
4. Kajba Danica
5. Končnik Marija
6. Prislán Marko

HARMONIKA VRATA OMOGOČAJO NEMOTENO DELO KUHAČEV IN PONUJAJO VEČJI IN BOLJŠI IZKORISTEK OBSTOJEČE JEDILNICE

7. Poznič Joža
8. Bric Ivanka
9. Marovt Gelca
10. Jeraj Marija
11. Irman Marija
12. Prepadnik Nuša
13. Šemenc Mija

10 Delovne skupnosti skupnih služb

1. Dobrovc Olga
2. Ocvirk Tatjana

NOVOSTI IZ TEHNOLOGIJE KONFEKCIJE

SUKANEC

Sukanec uporabljamo vsak dan, vendar o njem kar premalo vemo in nanj ne polagamo dovolj pozornosti. Velikokrat se v proizvodnji srečujemo z nekvalitetnimi proizvodi ter različnimi problemi pri izvajanju operacij in včasih ne najdemo prave rešitve. Če bi o sukancih vedeli nekaj več, do marsikaterega problema sploh ne bi prišlo ali pa bi ga lažje in hitreje odpravili, zato ne bo odveč, če o sukancih napišem nekaj več.

1. VRSTE SUKANCEV

1. Sintetični Polyester — sukanci

Poznamo predstavnike ko so Serafil (neskončna nit) ter Seralon in Saba (sukana). Izhodiščna surovina za te sukance je razvita iz nafte in premoga. Po kompliciranem postopku nastane iz tega osnovna surovina Polyester, ki ima izgled niti — vlaken. Ta surovina se v tekočem stanju iztisne skozi dize in posamezni curki dajo neskončne niti. Te neskončne niti se vroče osušejo v multifilamentno nit, ki je osnova za tekstilno uporabo. Razlikujejo se:

- a) neskončne multifilamentne niti — za izdelavo neskončnih niti in sukancev
- b) štapel niti — za izdelavo sukanih sukancev.

Polyester sukanci so obarvani v specialnem procesu pod visoko temperaturo. To jim daje polni izgled in veliko obstojnost barve ter indetičnost barve od partije do partije. Po barvanju podležejo ti sukanci še posebni površinski obdelavi, kar zelo zmanjšuje probleme pri šivanju.

2. Mercizirani bombažni sukanci

Za izdelavo bombažnih sukancev je najprimernejši kvalitetni dolgovlak-

3. Supin Darinka
4. Sternšnik Martina
5. Ugovšek Mija

Tudi novoizvoljeni odbori so z delom aktivno pričeli, kar smo od njih ob izvolitvi tudi pričakovali.

Ob izvolitvi vsem članom želimo veliko uspehov na področju sindikalnega udejstvovanja.

nasti egiptovski bombaž. Vlakna letga se pripravijo, izberejo samo daljša iz njih se izprede fina, enakomerno močna nit v različnih numeracijah. Dve ali tri takšne niti se usušejo v sukanec. Vsa štrleča vlakna se odstranijo. Sledi proces merciziranja, kjer se napeti sukanec obdela z natronskim lugom. Vlakna so potem gladka, poveča se pretežna moč in dobijo svilnat lesk.

3. Sukanci iz mešanic bombaža in sintetike

Takšen surovinski sestav sukanca ima z ene strani lastnost velike pretržne moči sintetičnih sukancev in mehkočo ter boljše lastnosti pri šivanju (kot dobri bombažni sukanci). Je bolj odporen proti visoki temperaturi, ki se eventuelno lahko ustvarja pri šivanju, kot pa čisti sintetični sukanec. Skupaj se vsušejo dve ali tri niti (sintetične z bombažnimi) in se potem fiksirajo kot pri sintetičnem sukancu. Zaradi različne reakcije ene in druge surovine

na barvanje je pri tem treba uporabiti posebno skrb in strokovno znanje, da bi dobili enakomerno obarvan sukanec.

4. Svileni sukanci

Neskončne niti naravne svile se osuše najprej v osnovne niti, nato na se (dve ali tri) v obratni smeri osušejo v sukanec, ki ima veliko pretežno moč. Namen uporabe diktira način formiranja sukanca.

Sukanec iz naravne svile je lahko izdelan tudi iz floret — svile (iz delov koka, ki se ne dajo odviti).

Sukanci iz naravne svile se dajo zelo lepo obarvati, so mehki, imajo lep lesk, so elastični.

II. S IN Z SUKANJE SUKANCEV

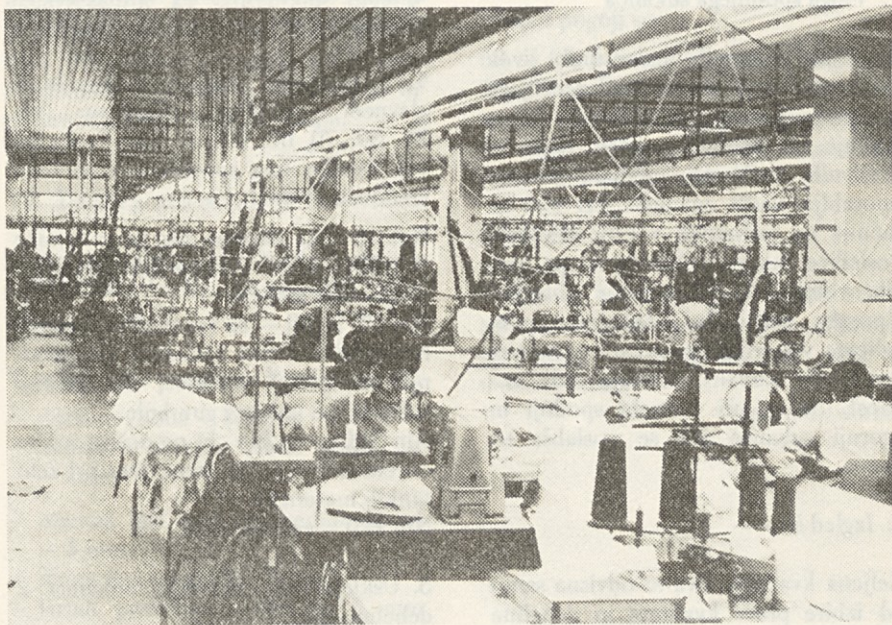
Nit nastane s pređenjem posameznih vlaken. Ko več niti osučeemo skupaj, nastane sukanec.

Sukanci so lahko S ali Z osukani. Z — sukanje se prepozna po tem, da se niti sučeta v nasprotni smeri urnega kazalca — levo. S — sukanje se suče v smeri urnega kazalca — desno.

V glavnem se za šivanje uporablja dvo-nitni ali trinitni sukanec v Z — navitju. Ti sukanci so gladki, imajo čisto, enakomerno površino, imajo lep izgled šiva in omogočajo nemoteno šivanje. Za specialne uporabe pa obstajajo še dvakrat sukani 4 ali 6 nitni sukanci.

III. NUMERIRANJE NITI IN SUKANCEV

Mera za uporabo niti in sukancev je numeracija, ki jo določa dolžina in teža. Internacionalno so poznani naslednji sistemi numeriranja:

a) Metrična numeracija — oznaka Nm
Osnova za izračun Nm je: m niti na 1 g

Primer: Nm 100 = 100 m nasukane niti tehta 1 g. Če pa imamo npr. tronitni sukanec, pomeni, da so v njem osukane tri niti z Nm 100.

b) Angleška bombažna numeracija — oznaka NeB

Osnova za izračun je: m niti na 0,59 g.
Nm in NeB sta dolžinski numeraciji (merilo je dolžina niti določene težine). Velja pravilo: čim višja je numeracija, toliko finejša je nit.

c) Titet Demier — oznaka Td

Izračun: g na 9000 m niti

Primer: če tehta 9000 m dolga nit 18 g, je 18 Td debela.

d) Tex — numeracija

Osnova za izračun: g na 1000 m niti.

Primer: če znaša teža 1000 m dolge niti 10 g, se bo numeracija glasila 10 tex. Za tronitni sukanec bi numeracija bila 10 tex x 3.

Td in tex sta težinski numeraciji (merilo je teža določene dolžine niti). Velja pravilo: čim višja je numeracija, toliko bolj groba je nit.

Pogoji, ki jih posamezne vrste šivov oziroma oblačil postavljajo pred izbiro sukanca se ne smejo izpustiti izpred oči. Posebno pozornost velja posvetiti elastičnosti tkanin in pletenin po dolžini in širini, kot tudi moči sestavnega šiva. Sestavni in nosilni šivi morajo imeti pri takšnih tkaninah posebno trdnost. Zaradi tega je zelo pomembno, da se uporabi odgovarjajoča kvaliteta niti.

1. Vloga spodnjega sukanca

Kvaliteta sestavnih in nosilnih šivov je v enaki meri odvisna od zgornjega in spodnjega sukanca. Obstaja lažno mnenje, da se lahko pri verižnih in prešivnih šivih za spodnji sukanec uporablja tanjši sukanec. Pri tem se računa na prihranek v ceni sukanca. Posledice takega mišljenja se po pravilu vidijo šele pri nošenju oblačila. Uporaba različnih debelin sukancev zahteva večjo zalogo sukanca (v vseh potrebnih barvah). Obstaja tudi možnost, da se pri uporabi spodnji in zgornji sukanec kar še poslabša trdnost.

2. Izgled šiva

Željena kvaliteta šiva ni odvisna samo od izbire prave kvalitete in debeline

PROSTORSKI PROBLEMI NAS VSE BOLJ PESTE. Z IZGRADNJO ATRIJEV SMO PRI-
DOBILI NOVE PROSTORE, V KATERIH SO VSAJ ZA NEKAJ ČASA NAŠLI MESTO
TUDI ŠABLONERJI.

sukanca, ampak v veliki meri od pravilne napetosti sukancev. Lep izgled in optimalno trdnost šiva dosežemo takrat, ko se pri prešivnem šivu spodnji in zgornji sukanec vežeta točno na sredini šiva (med dvema plastema), oziroma, da se pri verižnem šivu na spodnji strani šiva od zgornjega sukanca formira vidna zanka in se šiv lahko para. Neenakomerna napetost obeh sukancev lahko namreč zelo manjša trdnost šiva. Ker breme nosi le spodnji ali le zgornji sukanec (tisti, ki je bolj napet).

3. Dolžina vboda

Dolžina vboda ima na kvaliteto šiva, predvsem pri elastičnih materialnih. Če dolžino vboda spremenimo s 5 vbodov na cm na 2,5, se trdnost in elastičnost šiva poveča za 80–90 %.

4. V proizvodni hlač so v uporabi v glavnem debeline sukancev Nm 30, 50, 70, 80, 100 in 120. Vsaka od teh debelin ima specifično uporabne vrednosti in sicer:

Nm 30 — za okrasne šive in gumbnice
Nm 50 — za vse okrasne šive pri jeansu in športnih artiklih

Nm 70 in 80 — za vse nosilne šive pri normalni debelini materiala kot spodnji in zgornji sukanec, za spodnji sukanec pri izdelavi gumbnic.

Nm 100 — za šive, ki ne nosijo toliko obremenitve, za sestavne šive pri zelo tankih materialih.

Nm 120 — za obšivanje.

5. Usklajevanje debeline sukanca z debelino igle:

Nm 30 — igla Nm 110 — 130
Nm 50 — igla Nm 100 — 110
Nm 80 — igla Nm 90 — 110
Nm 100 — igla Nm 80 — 90
Nm 120 — igla Nm 70 — 80

V. ŠIVANJE TANKIH, GLADKIH TKANIN

Tako imenovani "težki materiali za predelavo" po šivanju kažejo naborke ob šivih. Opravljanje naborka šivov z naknadnim likanjem in stiskanjem je po navadi kratkotrajna rešitev. Naborki se kasneje po prvem pranju ali čiščenju povrnejo.

Razlikujejo se tri vrste nabiranja:

1. Nabiranje zaradi razmikovanja goste tkanine z debelo iglo, oziroma debelim sukancem
2. nabiranje zaradi prenapetih sukancev v šivu
3. nabiranje zaradi neusklajenega transporta.

Pogled na ta problem z več vidikov nam pokaže, da velikokrat več vzrokov za nabiranje nastopa istočasno. Čim tanjša je tkanina, toliko težje je medsebojno razložiti vzroke nabiranja. Preden se izvrši ukrep za odpravo vzroka nabiranja, se mora temeljito analizirati šive.

1. Nabiranje zaradi razmikovanja tkanja goste tkanine nastane zaradi tega, ker posamezne niti osnove ali votka ob šivu razmikajo zaradi prebadanja z iglo ali sukanca samega, tako da je šiv potrebno nategniti ali naravnati. Vzrok za to je lahko gosto tkanje, vrsta tkanja ali debelina sukanca in igle.

Platno — vezava je glede na strukturo bolj občutljiva kot atlas ali keper.

Topa igla pri prebodu skozi tkanino povzroči še večje zadrževanje in zategovanje niti in je zato zelo važno, da se konica igle pogosto kontrolira

Odpravljanje vzrokov:

- kolikor dovoljuje potrebna moč šiva, uporabiti čim tanjše sukanec
- debelini sukanca prilagoditi debelino igle
- velikost vbodne luknjice prilagoditi debelini igle (max ϕ 1,2–1,4 mm)
- za sestavne šive po možnosti uporabiti dvonitne verižne šive (tip vboda 401), ker ta šiv glede na vezavo manj zateguje tkanino, je bolj elastičen

2. Nabiranje zaradi prenapetih sukancev v šivu

Vzroki: prenapeti sukanci v šivu so vzrok za nabiranje tkanine z obeh strani šiva. Predvsem se morajo elastični sukanci pri šivanju čim manj zategniti. Ker pa šivanje brez napenjanja ni možno, se pri zelo tankih in občutljivih materialih lahko valovanje ob šivih ne da popolnoma preprečiti:

Odpravljanje vzrokov:

- izbira primerne sukanca — prednost pri občutljivih materialih imajo sintetični sukanci
- naravnanje prave napetosti sukancev

Pri navadnih strojih s prešivnim šivom se najprej napetost spodnjega sukanca zmanjša do najmanjše možne mere (sukanec naj bo na vretencu čim bolj rahlo navit) in potem se napetost zgornjega sukanca naravna glede na spodnjega. Slika šiva je optimalna, če se spodnji in zgornji sukanec vežeta v sredini šiva.

Pri strojih z dvonitnim verižnim šivom sta napetosti sukancev pravilno naravnani, če se zanka zgornjega sukanca tvori pod spodnjo tkanino in se šiv lahko para. Če imamo delitev porabe sukanca približno 2/5 na zgornjega in 3/5 na spodnjega, dobimo optimalen verižni šiv za tanke tkanine. Čim debelejši je šiv (plasti tkanine), toliko je večji del porabe zgornjega sukanca napram spodnjemu. Za vse tipe vbodov velja osnovno pravilo, da je za preprečevanje nabiranja zaradi prenapetih sukancev treba šivati s čim manjšo napetostjo sukancev.

3. Nabiranje zaradi neusklajenega transporta

Za preprečevanje nabiranja iz zgoraj navedenega vzroka se priporoča:

- uporaba strojev s kombinacijo transportnih elementov, kot so zgornji in spodnji transport, diferencialni ali valjni transport.
- pritisk šivalne noge naravnati tako, da dosežemo minimalni še zadosten pritisk, potreben za transport materiala.
- transporter naravnati v takšen položaj, da ima bolj funkcijo vlečenja kot potiskanja materiala.

To je mišljeno tako, da se zobci dvignejo malo više kot spredaj, da bi material vleklo šele za iglo, ne pa pred iglo. Na tem mestu sta tudi obe plasti tkanine že spojene s šivom in jih ne more več različno transportirati. (nadrževati eno stran).

Kljub vsej pazljivosti pri šivanju in skrbni pripravi stroja obstojajo tkanine ali šivi, pri katerih se manjše nadrževanje ne da preprečiti.

Vlaženje sukanca

Pri šivanju s šivalnimi stroji, ki imajo veliko hitrost, se igla zelo segreje, kar lahko povzroči, da se tkanina ob vbodih topi in se lepi na igle. Da bi to preprečili, je koristna uporaba silikonkega olja za vlaženje sukanca ob igli.

TEHNOLOŠKE LASTNOSTI SUKANCEV so za daljno obdelavo in nenavsezadnje za vzdrževanje oblačila velikega pomena. Pravi izbor sukanca s teh vidikov omogoča večjo produktivnost bolj tekočo proizvodnjo in preprečuje kasnejše reklamacije.

VI. Tabela porab sukancev

Naslednja tabela kaže, koliko sukanca rabimo za 1 m šiva pri različnih tipih šivov.

V tabeli dane porabe so izračunane za:

- dolžino vboda — 2,5 mm
- debelino tkanine (vseh plasti) — 1 mm
- razmak igel (več vzporednih šivov) — 5 mm
- širina šiva (obšiva) — 5 mm
- širina prekrivnega šiva — 5 mm

Vrsta šiva	tip vboda	poraba sukanca
enonitni verižni šiv	101	3,80 m
enonitni slepi šiv	103	4,50 m
dvonitni prešivni šiv	301	2,80 m
cik—cak dvonitni prešivni šiv	304	5,28 m
dvonitni verižni šiv	401	4,80 m
cik—cak dvonitni verižni šiv	404	9,76 m
dvoigelni prekrivni šiv	406 (2–0–1)	11,84 m
troigelni prekrivni šiv	407 (3–0–1)	18,88 m
dvonitni obšivni šiv	502/3	12,08 m
trinitni obšivni šiv	504/5	13,88 m
štirinitni obšivni šiv	506/7	16,88 m
dvoigelni prekrivni šiv z enim prekrivnim sukancom	602 (2–1–1)	16,08 m

VARNOSTNI ŠIVI:

dvonitni verižni šiv/		
dvonitni obšivni šiv	401/502	16,88 m
dvonitni verižni šiv/		
trinitni obšivni šiv	401/504	18,68 m

VII. Pravilno skladiščenje sukanca

Pri daljšem skladiščenju obdržijo sukanci samo pri predpisanih klimatskih pogojih polno elastičnost in gibkost.

Idealni pogoji so:

60 – 65 % relativne zračne vlage pri 20 °C. Za sukanec je torej potrebno zračno vlago dobiti z vlaženjem zraka. Če tega nimamo, naj vsaj sukanci ne bodo v bližini grelnih teles.

NASVET:

Vedno je treba porabiti najprej stare zaloge sukanca, preveč suh sukanec po nekaj dni pred uporabo dati v vložen prostor.

Šaponjič Ivanka

POGLED NAZAJ

Poročilo o poslovanju za leto 1961

I. Splošni del

Podjetje "ELKROJ" proizvodnja modne konfekcije Mozirje je nadaljevanje podjetja Krojaštvo in šiviljstvo Mozirje, katero je bilo ustanovljeno leta 1948 ter z odločbo ObLO Mozirje št. 05/5-KO-242 z dne 9. 7. 1959 preimeno-
vano v "ELKROJ" Mozirje. Podjetje je vpisano v register gospodarskih organizacij pri Okrožnem gospodarskem sodišču v Celju pod Rg III 39/3 Fi 425/59 z dne 30.7.1959.

Predmet poslovanja splošne krojaške usluge in izdelava konfekcije.

Podjetje zastopata in zanj podpisujeta:

Matko Vlado, upravnik podjetja
in Janko Alojz, predsednik UO.

Računovodja podjetja je od 1. jan. 1952 dalje Triller Zofija.

V podjetju je bilo pred 31. 12. 1961 zaposlenih 18 oseb in 3 vajenci. Podjetje ima upravni odbor 5 članov, delavski svet pa tvori celotni delovni kolektiv.

Podjetje je imelo pregled s strani SDK o izvršenem popisu koncem leta in pa pregled zaključnega računa za leto 1960. Podjetje ima žiro račun pri Narodni banki Mozirje številka 603-13-1-182.

II. Posebni del

Promet v letu 1961	29.447.587 din
stroški realizacije	24.884.816 din

dohodek	4.562.771 din
---------	---------------

izredni izdatki	10.196
-----------------	--------

izredni dohodki	330.412
-----------------	---------

dohodek	320.216 din
---------	-------------

skupaj	4.882.987 din
--------	---------------

vkalkulirani realizirani osebni dohodki	7.209.121 din
---	---------------

dohodek pod.skupaj	12.092.108 din
prispevek iz dohodka v pavšalu	142.000 din

ostane čistega doh.	11.950.108 din
---------------------	----------------

Delovni kolektiv je čisti dohodek razdelil kakor sledi:

72 % na sredstva za osebne dohodke	8.604.078 din
------------------------------------	---------------

28 % na sredstva za sklade podjetja	3.346.030 din
-------------------------------------	---------------

Sredstva za osebne dohodke se razdelijo kakor sledi:

za rezervni sklad osebnih dohodkov	782.189 din
za osebne dohodke za izplačilo brutto	7.821.889 din
od tega je že porabljeno za izplačila tekom leta 1961	7.209.121 din
ostane za izplačilo nadur in drugo	612.768 din

Skupna sredstva za sklade podjetja se razdelijo na naslednje sklade: za poslovni sklad podjetja

a) za obratna sredstva	1.700.000 din
b) za obratna sred.	1.500.000 din
za sklad skupne por.	100.000 din
za neobvezni del rezervnega sklada	46.030 din

V naslednjem dajemo prikaz najvažnejših postavk v primerjavi z letom 1960:

	1960	1961	% porasta
realizacija	18.024.313	29.447.587	163
netto osebni dohodki	2.304.047	4.149.774	180
prispevki	895.084	3.059.347	342
brutto oseb. doh.	3.199.131	7.209.121	225
na sklade razporejeno	729.168	3.346.030	459
zaposlenih	12 oseb	18 oseb	150
pavšalni prispevek iz doh.	12.000	142.000	119
stanje osn. sredstev	1.637.873	1.990.956	122
stanje drobn. invent.	22.710	26.750	118

Podjetje koristi kredite, za osnovna sredstva v višini din 1.460.528 din in za obratna sredstva v višini 2.365.207 din. Anuitete se plačujejo iz sklada sredstev čistega dohodka razporejenega na poslovni sklad v te svrhe. Delovni kolektiv je pregledoval in obravnaval inventurni elaborat in predlog zaključnega računa za leto 1961 na svojih sestankih.

Prekomernih zalog materiala ni. Osnovna sredstva in drobn inventar se v redu vzdržujejo.

Premoženje podjetja je zavarovano. Podjetje v redu poravnava svoje obveznosti tako do dobaviteljev kakor tudi do družbene skupnosti. Prav tako odjemalci še kar redno plačujejo svoje dolgove.

Podjetje se naglo širi posebno v smeri konfekcije in bo potrebno še povečati število zaposlenih, četudi smo v letu 1961 obrat že razširili in povečali tudi že število zaposlenih.

Z vsestranskim prizadevanjem kolektiva se je proizvodnost močno dvignila, povečal se je promet in sploh dohodek.

Težave pa so pri nabavi surovin in materiala, ker ga ne moremo vedno dobiti potrebno količino, četudi ga pravočasno naročamo.

Ptav tako je za naš sedanji povečan promet pomanjkanje strojev, ker le pri dobri in modernizirani opremi je možno tekoče delati in čim bolj zmanjšati proizvodne stroške.

Pri vseh naših problemih smo imeli vso pomoč s strani občinskega ljudskega odbora Mozirje ter smo bili

deležni vsestranskega razumevanja pri prizadevanju za dvig in razvoj našega podjetja. Ob ugotavljanju, da je podjetje poslovalo, kar ima tudi odraz v dobrem finančnem uspehu, moramo poudariti, da ima pri tem velike zasluge celotni kolektiv kakor tudi nepristransko in požrtvovalno zalaganje vodilnih uslužbencev.

Bodoče delo: Podjetje predvideva v bodoče še povečati obrat za ca 20 oseb, v kolikor bodo dani pogoji glede nabave strojev in pa pri preskrbi prostorov. Zaradi boljšega prodiranja na tržišče pa se je podjetje sedaj vključilo v poslovno združenje konfekcijskih podjetij, katerega tvorijo podjetja Elegant Celje, Oblačila Rogaška Slatina in Elkroj Mozirje. S tem združenjem se hoče doseči tudi specializacija posameznih obratov, kar da zopet možnost boljše kakovosti in boljše organizacije dela.

Mozirje, 23. februarja 1962.

Predsednik upravnega odbora
Janko Alojz

Upravnik:

Matko Vlado

ZAHVALA

Delavkama iz skladišča gotovih izdelkov, tov. Agici Laznik in Cvetki Poznič se iskreno zahvaljujem za oblačila za otroka, ki sta mi jih poslali.

ROČNIK Zdravka

Praznovanje dneva žena

8. marec smo tudi letošnje leto praznovali povsem delovno. Kljub temu pa na ta mednarodni praznik žena nismo pozabili. Konec tedna so moški člani kolektiva pod vodstvom OOPS pripravili srečanje s kulturnim programom. Dvorana je bila nabito polna. Uvodnemu pozdravu tov. direktorja je sledil kulturni program učencev OŠ Mozirje, nato pa prosta zabava. K prijetnemu razpoloženju je prispevala dobra gla-

sba ansambla "Fantje z vseh vetrov" in naši vrli fantje, ki so se izkazali kot odlični gostitelji. Kar bali smo se, da bi nam jih odpeljali naši gostinski in turistični delavci, tako jim je šlo delo od rok.

Za prijetno presenečenje je poskrbel tudi prvi direktor Elkroja, tov. Matko Vlado, ki je na prizorišče v čast dneva žena poslal lep šopek rož, za katerega se mu toplo zahvaljujemo.

SREČANJE Z UPOKOJENCI

Ob zaključku leta smo povabili upokojence našega kolektiva na tovariško srečanje, ki so se ga udeležili v precejšnjem številu. Snidenja s sodelavci so bili veseli. Zanimali so se za poslovanje delovne organizacije in razvojna hotenja, o čemer jim je nekaj besed spregovoril direktor delovne organizacije, Ivan Kramer.

Tov. Acman Anton je v svojem govoru poudaril, da delavci Elkroja dosegajo uspehe zaradi tega, ker so navajeni pridno delati in so skromni v svojih potrebah. Zaradi tega bodo lažje prebrodili stabilizacijo kot drugi kolektivi.

V razgovoru so upokojenci dejali, da se počutijo še kar zdravi in da

še bolj delajo kot takrat, ko so bili redno zaposleni (razna gospodinjstva dela, varstvo otrok). Tarnali so, da so nizke pokojnine in samo s pokojnino bi težko živeli, zato pač iščejo dodatni zaslužek. Predstavniki sindikata so upokojencem razdelili skromna darila. Pozornosti so bili veseli, zato kaže takšna srečanja še organizirati.

Marija Miklavc

V imenu upokojencev se je s pismom oglasila tov. Marija Bele iz Bočne in se zahvalila za prijetno pripravljeno srečanje in darila, ki so jih upokojenci prejeli. Izkoristila je priložnost in čestitala vsem delavkam Elkroja

ob dnevu žena ter za ustvarjene rezultate v preteklem letu, delčka katerih so bili deležni tudi naši upokojenci. Zato tov. Marija čestita celotnemu kolektivu Elkroja za pozornost, ki jo izkazuje do svojih upokojencev.

Veseli smo, da so bili naši bivši sodelavci s srečanjem zadovoljni in da še vedno zavzeto spremljajo delo in rezultate naše DO.

OBČINSKO SINDIKALNO PRVENSTVO V VELESALOMU

17. marca letos so se predstavniki naše DO udeležili sindikalnega občinskega prvenstva v veleslalomu na Golteh in se kljub ostrim konkurenci in zahtevni progi (posebno za ženske) dobro odrezali. Ekipno je naša moška vrsta zasedla 2., ženska vrsta pa tretje mesto. Med posamezniki se je najbolje plasirala Supinova, ki je osvojila bronasto kolajno.

moška ekipa Elkroja:

- Kolar Slavko
- Kolar Janez
- Kosmač Jože
- Vodlan Jani
- Drobež Martin
- Kladnik Anton

ženska ekipa:

- Štrucl Zora
- Brinovšek Martina
- Supin Darinka

Za nastop in osvojena mesta čestitamo!

Drugi o nas...

V tej rubriki bomo v bodoče objavljali zapise o Elkroju, ki jih bomo zasledili v sredstvih javnega obveščanja.

Začenjamo s člankom "Ena nič za računovodje", ki je bil objavljen v Delavski enotnosti št. 9 dne 8/3—1984.

V tem članku se pisec, tov. Boris Rugelj dotika razprav ob zaključnem računu in ugotavlja, da so te razprave ponekod premalo živahne in tehtne, ter da so poročila pripravljena preveč suhoparno in prikazana samo s številkami ki jih delavci običajno ne razumejo. Pisec v prispevku primerja 2 delovni organizaciji, ki se, kot navaja avtor, zelo razlikujeta po rezultatih poslovanja.

Prva (Elkroj) sodi v sam vrh Slovenskih in jugoslovanskih konfekcionarjev, druga (Kors Rogaska Slatina) pa beleži mnogo slabše poslovne rezultate. Tako bi bilo pričakovati, da bodo razprave po ZR v Korsu bolj pestre in "založene", vendar je bilo ravno obratno. Delavci za razpravo niso kazali veliko zanimanja in so se zadovoljili z navedbo "objektivnih okoliščin" za slabo poslovanje. Novinar se tako sprašuje, kako je mogoče, da je ob enakih pogojih ena delovna organizacija med najboljšimi, druga pa mnogo slabša, če obe izdelujeta enake izdelke in zaključuje članek takole:

Tako se v Korsu nismo mogli znebiti občutka, da je vodstvo nekako "vdano v usodo," da se položaja kaj bistveno ne da izboljšati (upamo, da se vendarle motimo). Nti sto kilometrov stran v Nazarjih, se nam je tudi prikadel nekakšen občutek, da so v Elkroju ponosni na dosežke, vendar si hkrati zelo prizadevajo, da jih ne bi zapeljalo v samozadovoljstvo. Nemara tudi zato v poslovnem poročilu (ki sicer tudi ni narejeno po vseh predpisih) navajajo povsem druge razloge za uspeh kot v Korsu za (relativni) neuspeh. Glavni razlogi so visoka produktivnost (najvišja med jugoslovanskimi konfekcionarji), organiziranost proizvodnje in delovna disciplina. V Elkroju so šivilje nadvse skrbne in natančne, zato so tudi tuji partnerji zadovoljni (tudi to je drugače, kakor v Korsu) ter Elkroj zasipajo z naročili. Res je tudi, da imajo relativno nove stroje in visok odstotek lastnih sredstev med obratnimi (več kot polovico). Toda hkrati

je tudi res, da v poslovnem poročilu navajajo, kaj se v tej dejavnosti utegne poslabšati v naslednjih letih in obveščajo delavke o možni poslovni usmeritvi ne le v letošnjem letu, ampak celo — čez pet let. Rdeča nit, ki se vleče skozi poslovno

VSI NA KOLO ZA ZDRAVO TELO

Dobro staro kolo je okupiralo moderno Kitajsko in ostali svet. Ne moremo si predstavljati današnje Kitajske brez kolesa na vasi, mestu in vsepovsod. Danes si je lažje predstavljati Kitajca brez paličic, s katerimi je riž, kot Kitajca brez kolesa.

Vozijo ga delavci, meščani in kmetje, vozijo ga žene, možje in otroci. Stari in mladi. Vsi so zaljubljeni vanj. Vsakodnevno prevozno sredstvo na ulicah mest in vasi je kolo. Kitajci pravijo, da je kolo hitrejše od avtomobila. Zakaj?

Hitreje greš z njim okoli vogalov, od semaforja do semaforja. Na kolesu delajo nožne mišice, ki človeku povečujejo moč in vzdržljivost. Roke spretno usmerjajo volan in tako povečujejo spretnost rok. Prav tako človekove oči pazljivo vodijo in usmerjajo kolo. Vse to povezuje moč človeškega srca. Vsega tega v avtomobilu ni in zato je kolesar premagal avtomobilista.

Kitajci dnevno prevozijo s kolesom okoli 35 km in to s povprečno hitrostjo 15 km na uro. Strokovnjaki so izračunali, da je ta razdalja in hitrost najbolj primerna za rekreacijo. Tekmovalci na kolesu so zelo vzdržljivi ljudje. Vožnja s kolesom vpliva na boljše dihanje srca, pljuč in dihalnih organov. Normalizira krvni pritisk ter zmanjšuje maščobo v krvi ker je telo v gibanju. Zdravstveni delavci pravijo, da je vožnja s kolesom najbolj borbeni

poročilo Elkroja je: trenutno nam gre odlično, toda ne pričakujemo, da nam bo tako šlo vedno — če ne bomo svojega dela in organiziranosti prilagajali gospodarskim razmeram.

Nemara si tudi zato v Elkroju vsi tako prizadevajo.

način boja organizma proti boleznim. Zato se uporablja pri rehabilitaciji bolnikov. Kolo je tako najboljšo ZDRAVILO. Kolesar tudi diha pravilneje od vseh drugih športnikov — bolj globoko, enakomerno in mirno. Psihologi so k temu dodali še, da je kolesar emocionalno zelo zdrava oseba. Zelo vestna, vzdržljiva ter zelo hitrih in dobrih reakcij.

Tako zna kolesar ne samo obdržati ravnotežje kolesa ampak tudi ravnotežje duha.

Kitajci so zelo družabni ljudje, tudi, ko vozijo kolo. Kolo vozijo v parih (pa tudi po pet ali šest skupaj) in tako klepečejo kot prijatelji in stari znanci. Škoda, ker pri nas zaradi drugačnega prometa to ni mogoče. Morda bi kazalo več razmišljati o gradnji kolesarskih stez?!

Vendar kljub vsemu bi lahko tudi delavke in delavci Elkroja vsaj nekajkrat na teden prikolesarili na delo. Na delovnem mestu se za šivalnimi stroji ves čas sedi in tako bi po preteku delovnega časa odkolesarili domov in se tako nadihali zraka in razgibali mišice.

V okviru sindikata Elkroj pa bi se lahko odpeljali v prostem času po prelepi Savinjski in Zadrečki dolini ter se ustavili na kratkem pikniku v naravi. Naslednji dan pa sveži in spočiti na delo!

Dominik

OLIMPIADA

*Velika stvar se dogaja pri nas,
olimpiade zdaj je čas.
V teh dneh je naše Sarajevo
živo vso in pa veselo.
Vsi športniki sveta so tam,
vsi so eno,
a za medaljo bori se vsakdo sam.
Jure Franko,
to je sila!
Gre po klancu,
kot imel bi krila.
Z njim se mi vsi veselimo,
ko olimpijsko srebro dobimo.*

Nina Prepadnik, 7.c
OŠ Mozirje

MAMA

*Kdo skbi za otročad?
Mama, se razume!
In zvečer ko vse že spi,
ona sineka pestuje.
Kdo se z mano pogovarja?
Mama, se razume!
Kup težav imamo hčere,
a mama jih rešuje.
Delo gre od rok ji hitro,
vse opravi imenitno.
Vse kar nas skrbi, teži,
mamine preženejo oči.*

Brigita Jerovčnik, 7.b
OŠ Mozirje

KDO JE TO?

*Kdo zjutraj me zbudi,
kdo zvečer me spat spodi?
Kdo zjutraj zajtrk mi pripravi,
kosilo in večerjo skuha,
kdo odreže mi kos kruha,
popoldansko malico pripravi?*

*Kdo me hrani?
Kdo me vzgaja?
Nihče drug kot moja mama.*

*Miha Majetič, 7.a
OŠ Mozirje*

PRI NAS DOMA

Nekdo bi moral našo družino videti zjutraj, takrat, ko vsi norimo in brezglavo tekamo po stanovanju. Glavna je seveda moja sestra, ki že navsezgodaj skače in telovadi po svoji ubogi postelji, ki temu mučenju, kot je videti, ne bo več dolgo kos. Jaz še tedaj vedno malce dremujem in si ravno predstavljam, kako bo danes v šoli "enkratno" ko se Gabi, moja sestra namreč, na ves glas začne spraševati, kje zaboga, je prejšnji večer pustila nogavice. Pridrvi s približno 50 km/h v mojo sobo in pri tem tako loputne z vrati kot sam John Wayne. "Si kaj videl mojo biološko knjigo?" se zadere s takšnim glasom, ki ga moje glasilke ne premorejo. Vedno bolj je na trnih in ker ve, da si jo večkrat sposodim, spet ponovi svoj stari, že oguljeni stavek: "Nikdar ti ne posodim ničesar več!" Jaz jo poslušam bolj z enim ušesom in si mislim, pri enem ušesu noter, pri drugem pa ven.

Naposled le odropota s svojo tono težko torbo po stopnicah, kjer je, zahvaljujoč svoji nerodnosti, skoraj prevrnila rožo. Ni dosti manjkalo.

Slednjič se še jaz zdramim in odidem dol. Tam si "ona" že pripravlja zajtrk, kar je pri njej prava redkost. Zadnje čase opažam, da si dela neko jed iz mleka, keksov, sladkorja in kaj vem še iz česa. Pravi, da se po tem bolje počuti. Jaz v glavnem tistega ne bi jedel, ker nisem prepričan, če je popolnoma v redu.

Po stopnicah pride oče, ki je videti tudi vstal z levo nogo. On me je "napadel," češ, da sem mu jaz nekam založil njegovo srajco, ki si jo, po pravici povedano, včasih res sposodim. Toda v tem primeru ni bilo moje maslo. Je pač dobila noge, si mislim sam pri sebi.

Še vedno ne da miru, ravno nasprotno, začne mi filozofirati o svojem otroštvu, ki pa vem, da ni bilo rožnato. Pri-poveduje mi, da še čevljev ni imel, kaj šele boljše srajce. Vem, da si zdajle

mnogi mislite: "Lej ga, ta bi bil rad pa nesramen!" Ne, nočem biti, ampak mislim pa vseeno, da s tem malo pretirava.

Nazadnje pride še ... Kdo pride? Seveda, moja zlata mamica, ki pa je vsaj videti malo boljše volje, vendar sem pozneje spoznal, da sem se grdo zmotil. Že sem mislil, da jo bom pri njej poceni odnesel, ko zavpije svoj strašni bojni krik: "MIRAN". Sem mislil, da me bo pobralo. Nisem vedel, ali je kriva soba, ki je moj poglavitni problem, ali kaj drugega. Nazadnje je le

soba bila tista. Tisto jutro sem bil vse samo človek ne. Nato se mi je nekako posreči, da se v miru pripravim, se neopazno splazim iz sobe in ves srečen odidem v šolo. Tam me vsaj morili ne bodo. Je pa včasih tako, da me, na žalost, tudi tam.

Miran Torkar, 8.č
OŠ Mozirje

Veseli smo, da so se učenci OŠ Mozirje tako polnoštevilno odzvali povabilu za sodelovanje. Poslali so nam nekaj prijetnih pesmic in sestavkov, zato jih pozivamo, naj se še oglase.

TEČAJ KROJENJA IN ŠIVANJA

V mesecu marcu se je za delavke El Kroja v prostorih naše DO pričel tečaj krojenja in šivanja. Tečaj je bil zelo obiskan, kar potrjuje veliko zanimanje za to dejavnost, tako v TOZD kot DSSS. Tečaj se bo z aprilom prekinil in se ponovno pričel v pozni jeseni oziroma pozimi, ko se bo za to našlo več časa.

Tečaj je vodila tov. Ivanka Prek-Veršnik, ki se ji ob tej priliki zahvaljujemo za potrpljenje in dragoceni čas, ki ga je pri tem žrtvovala.

Zahvala

Pred kratkim sem prejel vašo denarno pomoč, za katero bi se vam v nekaj besedah rad najlepše zahvalil.

Denar bom porabil kar se da koristno, saj si bom edino na takšen način lahko uredil najnujnejše za začetek dela, kar mi tudi omogoča kolikor toliko normalno vključevanje v življenje.

Še bolj pa sem vesel, ko vidim, da se najdejo ljudje v današnji družbi, ki me razumejo in želijo pomagati ljudem v

situaciji, v kakršni sem jaz. To je velikokrat več vredno kot sam denar, saj se da marsikaj premagati, če vidiš, da so s teboj "ljudje," v pravem smislu besede.

Tudi vi ste lahko ponosni, da so v vaši sredini oz. DO ELKROJ zaposleni ljudje, ki si vzamejo čas in ki znajo prisluhniti takšnim problemom kot je moj, saj sem prepričan, da podobnih organizacij ni veliko.

Upam, da s to pomočjo niste vrgli denarja stran, kar bo lahko razvidno čez 2 – 3 mesece. Mogoče se vam bom lahko zahvalil tudi na ta način, da bodo imeli v kratkem vaši delavci v neposredni bližini servis za vse aparate "ISKRA" in servis vseh vrst likalnikov "ELMA ROWENTA."

Na koncu vam lahko napišem samo še enkrat HVALA, ker se vam drugače pač ne morem zahvaliti!

Grlica Tone

Tov. Grlica Tone je invalid od rojstva in dobiva zelo nizko socialno podporo. Zato mu je DS odobril denarno pomoč iz SSP v višini 30.000 din za ureditev zasebne obrti. Vsi, ki boste rabili njegove storitve, ga lahko najdete v Mozirju (za Hotelom Turist).

ZSMS občine Mozirje OOSMS Elkroj OOSZS Elkroj in KS Luče organizirajo dne 30. 6. 1984 udarniško delovno akcijo za izgradnjo vodovoda v novem obratu LUČE in okoliškem naselju, Mladinska delovna brigada bo štela 50 članov, KS Luče bo zagotovila ekipo 50 ljudi, DO Elkroj pa vsaj 130 zaposlenih. Trasa je dolga 800 m.

Pozivamo vse delavce Elkroja, da se akcije udeležijo v čim večjem številu!

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame se zahvaljujem vsem, ki ste sočustvovali z mano, darovali cvetje in jo pospremili na njeni zadnji poti.

Fludernik Marija

ALI VESTE ...

... KAJ JE ...

... BARVA?

V "beli" sončni svetlobi so vse barve: modra, rumena, rdeča itd. Predmet se nam zdi rdeč, ker vpija vse barve sonca, razen rdeče, ki jo odbija. Barva torej ni del predmeta. Sončna svetloba je tako spoj vseh barv. Če pogledamo kakšen predmet, se nam zdi barvan, ker odseva del sprejete svetlobe, drugo pa vpija. Če na primer v temi z modro svetlobo osvetlimo dva predmeta, od katerih je eden moder in drugi rdeč, ostane viden samo rdeči predmet modri vpije svojo modro luč. Po tem principu lahko dosežemo nenavadne efekte.

... KJE ...

... ŽIVE ROMI (CIGANI)?

Romi so nomadsko ljudstvo in so v 5. stoletju zapustili svojo domovino v SZ delu Indije. Odtlej potujejo po cestah Evrope ter ob sredozemskih obalah Azije in Afrike. Mnogi so mislili, da so Cigani iz Češke, zato so jim dali ime Bohemi. Angleži jim pravijo Gypsies, se pravi, da jim prisojajo egipčansko poreklo, Španci jih imenujejo Gitanos ali Gitans, Italijani pa Zingari. Romi zelo slavijo kot muzikanti. To ljudstvo je prišlo iz krajev pod Hindukušem in Karakorumom ter se nato udomačilo na Češkem in v Egiptu. Nekateri izmed njih še vedno govorijo romani, to je jezik indijskega izvora. Skoraj vsi so nomadi in stanujejo v komedinajskih vozovih, včasih razkošnih, včasih mižernih. Po II. svetovni vojni so se mnogi romanski rodovi že stalno naselili.

... ZAKAJ ...

... PROSLAVLJAMO 1. MAJ?

1. maj je dan delovnega ljudstva. To je največji praznik delavcev vsega sveta. Proslavljamo ga v znamenje spomina na dolge boje za delavske pravice, v spomin na žrtve, ki so za te pravice padle, kakor tudi na požete uspehe.

Mednarodni praznik dela, 1. maj, je simbol mednarodne enotnosti in sloge delavskega razreda. Ta dan so izbrali za delavski praznik, ker so 1. maja 1886 delavci v Chicagu v ZDA organizirali velike demonstracije in zahtevali uvedbo 8-urnega delovnika. Policija je na delavce streljala, 5 delavcev so obsodili na smrt. V spomin na ta dan so se odločili, da bodo vsako leto po vsem svetu velike demonstracije. Kasneje, ko je delavski razred v mnogih deželah prišel na oblast, je postal 1. maj ljudski, delavski praznik.

Nove knjige v Elkrojevi knjižnici

AUSTEN: PREVZETNOST IN PRISTRANOST – DRAMA
BRENT: V ZNAMENJU TIGROVIH OČI – LJUBEZENSKI ROMAN
CADELL: GOVORICA SRCA – KRIMINALKA
DANELLA UTTA: STELLA TER MOGEN – LJUBEZENSKI ROMAN
FOLLETT: IGLA – VOJNI ROMAN
FRANCIS DIRK: LAŽNA STAVA – KRIMINALKA
GARDNER: OČARLJIVA PRIKAZEN – KRIMINALKA
HARDY T.: CASTERBIŠKI ŽUPAN – DRUŽABNI ROMAN
HILSEN RATH: NOČ – VOJNA DRAMA

Sarajevo 84 – Yugoslav Alpine Olympic Ski Team

Jugoslovanska olimpijska smučarska reprezentanca vam pošilja prísrdne pozdrave z zimskih Olimpijskih iger – Sarajevo 84

Tone Vojen
Molva hut
R. G. ...
Vladimir ...
Zoran ...
Tone ...
Radenska ...

ELKROJ

generalni direktor

Birkova 56

63330 Nozrije

Elkrojeva knjižnica ima vse več obiskovalcev. Odprta je vsak dan, razen 15. v mesecu od 9. do 10. ure ter od 12.15 do 13. ure. Ob sredo je le-ta odprta samo zaradi statistične evidence izposojevalcev. Hranilna blagajna pa obratuje vsak dan, razen sobote, od 10.30 do 12. ure, na dan izplačila osebnih dohodkov in prvi naslednji dan pa od 10.30 do 13.45. Vse, ki nameravate naenkrat dvigniti več kot 20.000 din prosimo, da to najavite dan pred nameranim dvigom.

HOWATCH: HUDIČEVA NOČ –
– KRIMINALKA
HACE: KMETIJA NA PREPIHU –
– DOMAČA POVEST
KIDD FLORA: NOČ RUMENE LUNE –
LJUBEZENSKI ROMAN
KONSALIK: ČAROBNI CVET NAMIBIJE –
VOJNA DRAMA
KRANJEC: OS ŽIVLJENJA –
DOMAČA POVEST
NEMANIČ: BELOKRAJNCI –
DOMAČA POVEST
PETRNLJ: KRTAR IN DOLINCI –
– KMEČKA POVEST
REŽEK: ZABRISANE STOPINJE –
– KMEČKA POVEST
SHELDON SIDNEY: BES ANGELOV –
LJUBEZENSKI ROMAN
STOUT R: PLAGIAT –
KRIMINALKA

SUŠIČ: ZALEZOVALCI –
VOJNI ROMAN
PREŽIHOV VORANC: JAMNICA –
DOMAČA POVEST
WALLACE E: OVADUH –
KRIMINALKA
WALLACE E: MOŽ BREZ IMENA –
KRIMINALKA
WALLACE E: GROZOVITEŽI –
– KRIMINALKA
WALLACE VONJ PINIJ –
KRIMINALKA
ZIDAR: DVE POSTELJI –
DOMAČA POVEST
ZORMAN: DOM ČLOVEKOV –
DOMAČA POVEST

Niko

Z NARAVNIMI SREDSTVI

DO LEPOTE

SESTAVA KOŽE

Kožo sestavljajo od površine proti notranjosti tri plasti: vrhnjica (epidermis), usnjica (corium) in podkožje (subcutis). V koži so še njeni priveski: lojnice, znojnice, lasje in nohti.

VRSTE KOŽE

Koža na obrazu je najbolj izpostavljena vremenskim spremembam. Tudi zaščititi je ne moremo kot druga mesta na trupu in okončinah.

NORMALNA KOŽA je postala že prava redkost. Površina je gladka, napeta,

pore so majhne in prosojne. Barva je rožnata, brez leska.

SUHA KOŽA je tanka in v mladosti lepo napeta, a zelo občutljiva. Z leti se izsuši in hitro naguba. Suhi koži moramo dodajati maščobo in vodo, varovati jo moramo pred temperaturnimi razlikami, da preprečimo nastajanje razširjenih žilic.

MASTNA KOŽA je debela, napeta z veliko porami in se sveti. Povečano je delovanje žlez lojnic. Se pozno postara, je rumenkaste barve, v porah se ko-

piči loj, ki na površini oksidira, pojavi se ogrci in druga nečistoča.

MEŠANA KOŽA je zelo pogosta in je mešanica suhe in mastne kože. Mastni del zajema čelo, nos, brado; drugi predeli kože pa so suhi. Za nego potrebujemo več časa, saj je treba mastni predel čistiti z losioni, suhega pa masirati z mazili. Kozmetična sredstva, ki se uporabljajo za vsakdanjo nego so: emulzije, tekočine, posipi, olja, mazila. Izmed tekočin je najvažnejša **VODA**, ki odstrani umazanijo in nesnago, ki se nabira na koži čez dan. Nato jo masiramo s konci prstov z milnico ali kremo – vedno od spodaj navzgor. Če dodamo vodi zdravila ali rastlinske izvlečke, jo lahko uporabljamo za **OBKLADKE**. Ti čistijo površino kože, jo hladijo in zmanjšujejo vnetja. Uporabljamo obkladke s kamilicami (*flos Chammomilae*), slezom (*folium Malvae*) in žajbljem (*folium Salviae*).

OBRAZNA VODA je najosnovnejši pripomoček pri negi kože. Vsebuje 4–20 % alkohola in nekaj kisline, pogosto je odisavljena. Vode za obraz čistijo, osvežujejo, poživljajo, stimulirajo in zdravijo kožo. Poleg vod za dolgotrajnejšo uporabo lahko različna sveža sredstva uporabimo kot vode za obraz za takojšnjo uporabo. Sveži korenčkov, kumarični, paradižnikov sok, sok iz jagod, sveža sladka smetana, peteršilj in čaj iz poprove mete so idealna sredstva za osvežitev in poživitev kože. Medtem, ko so vsi mlečni proizvodi dober tonik za suho kožo, so paradižnik, jagode in kumarice primerni za mastno, nečisto kožo.

Recepti za obrazne vode in losione:

KUMARIČNA VODA

40 g kumaričnega soka
40 g hamamelisove vode
20 g rožne vode

Izdelava: Neškropljeno, dobro oprano kumarico nastrgamo na drobne koščke in po eni uri precedimo izločeni sok. Kumarični sok premešamo z ročno in hamamelisovo vodo in s tem napolnimo steklenico. Omenjeni recept je namenjen za hitro porabo. Gladi kožo, jo osvežuje, rahlo zožuje in zavira vnetje.

(Se nadaljuje)

NAGRADNA KRIŽANKA

192/1984

1119842571,1

COBISS

SESTA- VIL SREČO	NAŠA DELAV- KA	VEZNIK	LEVSTIK ANTON	RIMSKA ENA	TUJ PARTNER	STVAR	ANTON NOVAK	GRAD. PODJETJ		
NEMŠKI KANCLER										ABECE- DE
HAVAŠKI PETROL				ZDRAVS- TVENA APARA- TURA						
MEHA ZA LITER		10 ČRKA ABECE- DE	KOVINSKI DELAVEC	ZAČETNICI DELAVKE V LIKALNICI			ENAKI ČRKI			NAŠ KOOPE- RANT
POLSKI GLODALEC				RIMSKA 10 KISIK		SKLEP	TUJE HLAČE ALUMINIJ			
1 ČRKA ABECEDE		LOZNICA PAKT			TOV. ALKO. PIJAČ NAŠ KOOPE-RANT					
SPODNJI DEL POSODE				NAG				15 IN 9 ČRKA 19 ČRKA		
POLT				AKADE- KLUB			100			
OČE				RIMSKA 500 JUŽNA IN SEVERNA		RIMSKA 500	TUJ PARTNER	VISOKA KARTA		
NAŠ KOOPE-RANT								JOKANJE	10 ČRKA ABECEDE	NAŠ KOOPE-RANT SLOVENJ
10 ČRKA ABECEDE		ZNAK ZA MNOŽENJE	RIMSKA 1001			NAŠ KOOPE-RANT				
ČAKOVEC			EMIL NOVAK			TRGOV. PODJETJE			KOŽUH	
SKANDIN. DROBIŽ			18 ČRKA ABECEDE		KONJIC	BARVA 1. ČRKA				
SEDEŽ PAPEŽA								ZADAR IVAN KOBILICA		
IVAN TAVČAR			KRAPINA 17. ČRKA			MOŠKO IME 16. ČRKA ABECEDE				
4. ČRKA ABECEDE		JUNAK IZ BEOG. SERIJE					DEKA			